

Harbans Kaur etc, v. Ludhiana Improvement Trust etc. (Tuli, J.)

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ.

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਜੇ., ਬੀ. ਆਰ. ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਜੈਨ, ਜੇ. ਜੇ.

ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਆਦਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਆਦਿ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1960 ਦਾ ਸੀ. ਡਬਲਿਊ. ਨੰ. 3220

5 ਫਰਵਰੀ 1973 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ (1922 ਦਾ IV) — ਧਾਰਾ 36, 42 ਅਤੇ 59—ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ I ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1967 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1967 ਦੇ ਐਕਟ XXIII ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 -ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ —ਕੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ—ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ—ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। 42, ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)—ਆਰਟੀਕਲ 14 —ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 'ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ—ਕੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 59 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1967 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਗਏ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6, ਜੋ ਕਿ 1967 ਦੇ ਐਕਟ XXIII ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ.

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਉਪਾਅ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (ਪੈਰਾ 6) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਜੀ. ਸੂਰੀ ਦੁਆਰਾ 15 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਬਰ 331 ਆਫ 1970 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 5 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮਬੱਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6391-6-LCII-69/9737, ਮਿਤੀ 21 ਅਗਸਤ, 1969 (ਨਕਲ ਦੇ ਨਕਲ 'ਡੀ') ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੇ ਅਰਬਚਨ ਐਸ ਇੰਚ , ਇੱਕ ਵਕੀਲ , ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ,

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ , ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੰਬਰ __ 1.

(1) ਐਸ ਡਬਲਯੂ ਏਐਸਯੂ , ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ - ਜਨਰਲ ਸਵਾਲ ¹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਣਜਾਬ __ ਇੰਦਰਜੀਤ ਐਮ ਅਲਹੋਤਰਾ , ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ 2 ਤੋਂ 4 __ ਡਬਲਯੂ

ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਨਿਰਣਾ.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ : -

(8) ਆਰ. ਤੁਲੀ, ਜੇ.—(ਐਲ) ਇਹ ਦਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (1969 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰ. 3229, 2, 3, 552, 553, 669, 1475, 1476, 1477 ਅਤੇ 1970 ਦੇ 1478), ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ। ਬੈਂਚ, ਦੋ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ (1970 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰ. 331 ਅਤੇ 347) ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ 25 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਆਮ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਜਾਣਗੇ।

(2) 1969 ਦੇ CW 3229 ਦੇ ਤੱਥ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ

Harbans Kaur etc, v. Ludhiana Improvement Trust etc. (Tuli, J.)

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਬੈਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

(3) ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਨੇ 4 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:-

“ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 28(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਕੀਮ, ਲਗਭਗ 400 ਏਕੜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: - *

ਉੱਤਰੀ—ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੀਮਾ।

ਪੂਰਬੀ—ਲੁਧਿਆਣਾ-ਧੂਰੀ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ।

ਦੱਖਣ,-ਸਿਧਵਾਂ ਨਹਿਰ।

ਪੱਛਮੀ—ਲੁਧਿਆਣਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ।

ਇਹ ਵੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲੇ-ਆਊਟ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਅਤੇ 38 ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋ* ਵਿਜ਼ਨ * 1 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ।

ਉਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ, 6 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਊਨ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 11 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6391-6LCII-69/3827 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀ' ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੋਟੀ ਫਿਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6391-6LCII-69/9737, ਮਿਤੀ 21 ਅਗਸਤ, 1969 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'ਡੀ' ਹੈ।

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ; ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ: ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਆਈਕਨੋ 6 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 11 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ

ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1894 ਦੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1967 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1967 ਦੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 13 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ, *ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ*, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ:-

s

“6(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 5-ਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪਾਰਸਲ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹਨ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 1598

ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ :

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1967 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ

Harbans Kaur etc, v. Ludhiana Improvement Trust etc. (Tuli, J.)

ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(2) 'ਹਰੇਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ, ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। /

(3) ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਉਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 20 ਜਨਵਰੀ, 1967 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ 20 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਠਲ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਹੈ।

(2) 1972 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 1968 ਦੇ CA ਨੰਬਰ 2139 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ। ਨਾਗਪੁਰ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 39 - ਅਤੇ 45 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਤੇ 42 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ 6 ਮਾਰਚ 1961 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਪਰੋਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 6 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਉਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 11 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ 21 ਅਗਸਤ, 1969 ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ,

(5) ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਪਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ¹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਵਾਇਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ 1922 ਵਿਚ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸਨ। ਧਾਰਾ 59 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਐਕਟ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਜੋ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਕਟ ਸੀ। ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ-ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਭ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(6) ਦੂਸਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ 'ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

Harbans Kaur etc, v. Ludhiana Improvement Trust etc. (Tuli, J.)

(7) ਵਿਦਵਾਨ ਕਾਊਂਸਲ ਨੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਮੁੱਦੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। 11 ਫਰਵਰੀ, 1969, ਅਤੇ 21 ਅਗਸਤ, 1969 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ! ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ। - ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

9897 ILR—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ